

Jaarverslag 2020

Rechtswaarborgen in een tijd
van pandemie



RAAD
VAN ADVIES





Inhoud

Voorwoord	4
1. Rechtswaarborgen in een tijd van pandemie	7
2. Staat van de Raad	13
Onafhankelijkheid Raad van Advies	14
Samenstelling en zittingsperiode	15
Overige functies	15
Vergaderingen	16
Commissie versterking democratisch bestel	16
Contacten met de regering en de Staten	16
Caribisch Radenoverleg en Koninkrijksradenoverleg	16
3. Het Wetenschappelijk Bureau	17
Opleidingen en cursussen	18
Wetgevingsoverleg	19
4. Advisering	21
Instroom	22
Behandeling	22
Behandeltermijnen bij advisering	23
Dicta in 2020	24
Analyse	26
Advisering uit eigen beweging naar aanleiding van de COVID-19-situatie	26
Overzicht van ontwerpen ten aanzien waarvan in 2020 advies is uitgebracht	28
Geretourneerde ontwerpen	32
Overloop naar 2020	33
Enkele cijfers van 2020	33
Samenstelling Raad van Advies 1986 - 2019	34
Colofon	35



Voorwoord

*Sweet are the uses of adversity
Which, like the toad, ugly and venomous
Wears yet a precious jewel in his head¹*

William Shakespeare (1564 - 1616)

Ik denk dat in elke reflectie over het jaar 2020, door welke organisatie dan ook, men het over het corona virus COVID-19 zal hebben. COVID-19 heeft een enorme impact gehad op samenlevingen overal ter wereld. Zo ook op Aruba. De pandemie houdt eenieder in haar greep. In alle geledingen op Aruba ondervinden wij de gevolgen van deze vreselijke ziekte. Wij staan voor grote uitdagingen die een ongekende negatieve invloed hebben en hebben gehad op de gezondheidszorg, de economie, het onderwijs, de openbare financiën en het publieke en sociale leven.

Fysieke ontmoetingen werden terecht verboden, met tot gevolg dat onze Raad sedert maart niet meer fysiek bijeen is gekomen. Wij zijn zoals overal elders, bijna 100% overgestapt naar virtuele ontmoetingen. Dit heeft evenwel ook zijn positieve consequenties gehad. Wij kunnen nu vanaf praktisch elke locatie vergaderen, mits er internetverbinding voorhanden is. Hierdoor werden alle vergaderingen bijgewoond door alle leden. Sommige leden hebben zelfs vanaf hun vakantieadres geparticipeerd. Een ander bijkomend voordeel is geweest, dat digibeten (zo heten mensen als ik) nu moeiteloos overweg kunnen met de verschillende vormen van virtueel vergaderen. We weten bijvoorbeeld hoe Microsoft Teams, Google Meet e.a. te openen, hoe te 'muten', hoe door je virtuele hand op te steken tijdens die virtuele bijeenkomst het woord te krijgen etc. Deze vorm van vergaderen

heeft ons geleerd dat je hierdoor ook veel effectiever kunt vergaderen.

De pandemie heeft eveneens tot gevolg gehad dat bestuurders in een hoog tempo een breed scala aan beslissingen en maatregelen moesten nemen. Onze regering moest al heel gauw en wel op 13 maart, bij landsbesluit op basis van artikel 10 van de Calamiteitenverordening de aanwezigheid van een ramp vaststellen. Hiermee konden de in de Calamiteitenverordening genoemde bijzondere bevoegdheden uitgeoefend worden, waaronder het bij ministeriële regeling regels stellen, telkens voor een periode van ten hoogste drie dagen ter voorkoming van gevaar voor personen en goederen.

In iedere samenleving levert dit de nodige spanningen op. Verzet tegen dit soort maatregelen ziet men overal. In Nederland, in de Verenigde Staten van Amerika, op onze zustereilanden, maar ook op Aruba heeft men geprotesteerd en op sommige momenten bijzonder heftig. Heel vaak komt dit door gebrek aan informatie of misinformatie, maar heel frequent wordt er geprotesteerd door personen en organisaties die principieel tegen vergaande bemoeienis van de overheid in de samenleving zijn.

Naarmate de pandemie bleef aanhouden en er steeds strengere en verdergaande maatregelen

1. Uit: "As you like it" van William Shakespeare, act 2, scene 2.

getroffen moesten worden, achtte de regering het noodzakelijk dat specifieke crisiswetgeving vastgesteld zou moeten worden. Er is toen in juni een ontwerp-landsverordening aan de Raad aangeboden ter voorkoming van gevaar voor personen en goederen, waarmee de regering voor langere periodes vergaande maatregelen zou kunnen treffen. Wij komen hier verder in het thema van dit jaarverslag in extenso op terug. Hoewel de Raad zich in principe kon vinden in het ontwerp, vond hij dat onvoldoende rekening gehouden was met een aantal principiële aspecten. De te treffen maatregelen moeten namelijk te allen tijde getoetst kunnen worden aan onze democratische grondbeginselen. Wij hebben daartoe een aantal voorstellen gedaan.

Al snel na het uitbreken van de coronacrisis vroegen de Caribische landen van het Koninkrijk om financiële steun, op grond van artikel 36 van het Statuut. In die eerste fase (maart, april) is een aantal maatregelen getroffen om de ergste financiële nood te lenigen, zoals onder meer het mogen afwijken van de begrotingsnormen. Daarnaast verstrekte Nederland onvoorwaardelijke financiële steun van €16,5 miljoen (die later zou worden aangevuld met €25,2 miljoen) voor de drie landen. De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties drs. Raymond Knops kondigde daarbij aan dat aanvullende leningen afhankelijk zouden worden gemaakt van structurele hervormingen. De staatssecretaris gaf nadien de eerste contouren van de aanvullende voorwaarden:

- verlaging van het arbeidsvoorwaardenpakket in (semi)publieke sector;
- leningen zouden niet via de overheid, maar via een nog op te richten entiteit worden geplaatst, waardoor Nederland kan sturen op resultaat.

Maanden na maart werd duidelijk dat het de bedoeling is om in een consensus rijkswet over te gaan tot een Caribisch orgaan voor hervorming en ontwikkeling. Op het moment van schrijven van dit voorwoord is inmiddels duidelijk geworden dat de drie Caribische landen van het Koninkrijk hebben

ingestemd met de bijkomende voorwaarden. Vorenbedoelde entiteit kreeg de afkorting COHO. Voor Aruba, die een Landsverordening Aruba tijdelijk financieel toezicht kent, is tevens een consensusrijkswet financieel toezicht in de maak. Deze ontwikkelingen hebben zoals van tevoren te verwachten was, ook geleid tot de nodige protesten in de drie landen. Het wetgevingstraject is nog niet afgerond.

Het jaar 2020 zal daarnaast voor altijd in gedachten blijven als het jaar van bijzondere aandacht voor de rassenongelijkheid in de Verenigde Staten van Amerika, maar ook en vooral overal ter wereld. De 'Black lives matter'-beweging is in zowat alle landen overgenomen. En wat vooral opviel, was dat niet alleen zwarte mensen (terecht) ageerden tegen het (in eerste instantie in de VS voorkomende) politiegeweld ('police brutality') en de discriminatie en het overduidelijke racisme. Ook blanken deden actief mee in de protesten. Mensen van alle huidskleuren gaven blijk van totale afkeuring van het gebrek aan respect voor de zwarte medemens en trokken hand in hand, over het algemeen vreedzaam in protest door de steden in veel landen.

Ook in het Koninkrijk kreeg deze beweging weerklank. 'Black lives matter'-protestbijeenkomsten werden spontaan georganiseerd in Nederland en in het Caribisch deel van het Koninkrijk. Op 1 juli installeerde de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties jkvr. drs. Kajsa Ollongren een Dialooggroep Slavernijverleden. Dit betrof nakoming van een toezegging die zij had gedaan aan de Tweede Kamer na het bijwonen van de nationale herdenking van de afschaffing van de slavernij op 1 juli 2019 in Amsterdam. De instelling van de Dialooggroep paste precies in de 'Black lives matter'-protesten, al had het één in eerste instantie niet direct met het ander te maken. Het is de bedoeling dat er een dialoog op gang gebracht wordt in alle delen van het Koninkrijk; in de eerste plaats in Nederland, maar zeker ook op onze eilanden en derhalve eveneens op Aruba. Het moet een dialoog worden over het slavernijverleden en hoe die nu heden ten dage wordt ervaren en beleefd.

In dit jaar is er ook meer aandacht gekomen voor het belang van een wereldwijd duurzaamheidsbeleid. Naast het probleem van klimaatverandering, waar steeds meer momentum voor lijkt te komen, is er ook veel geschreven over de noodzaak om de natuur met rust te laten, vanwege de huidige en mogelijk volgende pandemieën. Als mogelijke oorzaak wordt aangegeven dat gebrek aan een goed duurzaamheidsbeleid de kans vergroot dat virussen van dier op mens muteren, vanwege het inbreuk maken op de natuurlijke habitat. Daarnaast is de noodzaak nogmaals naar boven gekomen van een gezondere levensstijl om beter bestand te zijn tegen dit soort virussen. De regering heeft al aangegeven een aantal Sustainable Development Goals na te streven, maar wellicht zijn deze ontwikkelingen een extra stimulans om deze daadkrachtig te realiseren

U zult als lezer in 2022 wanneer u het jaarverslag over het jaar 2021 leest, ingeleid worden met een voorwoord van een andere voorzitter. 1951 is mijn bouwjaar; het komende jaar, 2021 is dus mijn afbouwjaar en ingevolge onze Staatsregeling betekent dit dat ik met pensioen ga; met functioneel leeftijdsontslag derhalve.

Vanaf 2013 heb ik met veel plezier, eerst als lid en nadien als voorzitter gewerkt met bijna een constante bezetting van de Raad; met Arie Swaen, Rik Timmer, David Kock, Marion Agunbero, Milly Schwengle en Eugène Martis als leden. Ook het Wetenschappelijk Bureau kende een vrijwel constante bezetting; met Hellen van der Wal, Albert Braamskamp, Quintin Abath, Angélique Peterson, Wendy op de Weegh-Kort, David Passchier, Vivian Beaujon-van der Biezen, Jacqueline Laclé-Thiel, Suyen Martijn-Perez, Candida Brete en Nancy Morales-Gonzales. Het Wetenschappelijk Bureau heeft zoals altijd weer een mooi jaarverslag geproduceerd. Vanwege de bezuinigingen die verband houden met de COVID-19- pandemie is dit jaar gekozen voor een sobere vormgeving, zonder de gebruikelijke prachtige foto's.

Wij hebben zoals hiervoor aangegeven, een bewogen jaar achter de rug. Ik begon met een citaat van William Shakespeare. Een van mijn helden, Nelson 'Madiba' Mandela citeerde Shakespeare in een brief aan zijn toenmalige echtgenote Winifred 'Winnie' Mandela en gaf als uitleg dat 'alleen grote doelen veel energie op kunnen wekken'. Misschien een troost voor ons, dat wij, ondanks alle beproevingen welke 2020 ons gebracht heeft, ondanks alle grote uitdagingen, hier sterker uit zullen komen als samenleving.

Oranjestad, januari 2021
F.M. d.l.S. Goedgedrag



1

Rechtswaarborgen in een tijd
van pandemie



Inleiding

In 2020 heeft de verspreiding van het COVID-19-virus de wereldgemeenschap binnen een tijdsbestek van slechts enkele weken voor grote uitdagingen geplaatst. Uitdagingen die een ongekende impact hadden en hebben op alle facetten van onze samenleving; de gezondheidszorg, de economie, het onderwijs, de openbare financiën en het publieke en sociale leven om maar een paar te noemen. De Wereldgezondheidsorganisatie bestempelde de uitbraak in maart 2020 als een pandemie en ter beheersing en voorkoming van verdere verspreiding van het virus moest snel gehandeld worden. Bestuurders moesten in een hoog tempo een breed scala aan beslissingen en maatregelen nemen. Toen de eerste gevallen van het virus op Aruba geconstateerd werden, besloot de regering dezelfde dag nog, te weten 13 maart 2020, bij een landsbesluit op basis van artikel 10 van de Calamiteitenverordening (AB 1989 no. 51) de aanwezigheid van een ramp vast te stellen. Hiermee konden de in de Calamiteitenverordening genoemde bijzondere bevoegdheden uitgeoefend worden waaronder het bij ministeriële regeling telkens voor een periode van ten hoogste 72 uur stellen van regels ter voorkoming van gevaar voor personen en goederen.

Terwijl de maanden verstreken en wetenschappers naarstig aan een vaccin werkten, deden de financieel-economische en sociaal-maatschappelijke consequenties van de COVID-gerelateerde maatregelen zich steeds sterker voelen. De regering zag zich genoodzaakt specifieke 'crisis wetgeving'²

tot stand te brengen om hier enigszins het hoofd aan te kunnen bieden. Het bij ministeriële regeling uitoefenen van bijzondere bevoegdheden ging echter onverkort door. Gezien de inmiddels lange duur van de COVID-19-pandemie en de daarmee samenhangende noodzaak om bepaalde maatregelen voor een lange tijd te handhaven, alsmede vanwege de ingrijpende aard van de maatregelen, achtte de regering het wenselijk dat deze werden voorzien van een expliciete daarvoor bedoelde grondslag bij landsverordening. Aldus werd op 24 juni 2020 een ontwerp-landsverordening houdende bepalingen naar aanleiding van de gevolgen van de COVID-19-pandemie en de in dat kader getroffen en nog te treffen maatregelen ter voorkoming van gevaar voor personen en goederen aan de Raad aangeboden en op 7 augustus 2020 bracht de Raad zijn advies uit.³

Ook elders in het Koninkrijk werden in 2020 noodverordeningen en spoedwetten geconcipeerd. Dit ging vaak gepaard met felle kritiek en protesten. De felle kritiek betrof met name de inbreuken die deze wetgeving zou maken op essentiële grondrechten. In Nederland was er veel ophef over de op 1 december 2020 in werking getreden Tijdelijke wet maatregelen covid-19⁴ en ook de invoering van de Landsverordening uitzonderingstoestand⁵ op 5 december 2020 op Curaçao was omstreden.

De discussie over de grondwettelijke grenzen van noodwetgeving en in hoeverre en op welke manier grondrechten hierbij ingeperkt kunnen en mogen worden, raakt de essentie van onze rechtstaat. Bij de afsluiting van een uitzonderlijk jaar waarin het landsbestuur (noodgedwongen) in een rap tempo beslissingen moest nemen

2. De Raad adviseerde in 2020 over de volgende COVID-gerelateerde ontwerpen:

- ontwerp-landsverordening goedkeuring reglement van Orde voor de ministerraad (april 2020);
- Initiatiefontwerp-landsverordening tot verlaging van bezoldiging van Ministers, Leden der Staten en de Gevolmachtigde Minister vanwege een nationale noodsituatie (mei 2020);
- ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening infectieziekten (AB 2019 no. 27) (invoeging COVID-19 in Groep A) (mei 2020);
- ontwerp-landsverordening houdende tijdelijke regels ter versobering van de bezoldigingen, uitkeringen en toeslagen van ministers, ambtenaren en daarmee gelijkgestelden, alsmede van periodieke vergoedingen (mei 2020);
- ontwerp-landsverordening houdende bepalingen naar aanleiding van de gevolgen van de COVID-19-pandemie en de in dat kader getroffen en nog te treffen maatregelen ter voorkoming van gevaar voor personen en goederen (augustus 2020);
- ontwerp-landsverordening houdende regels inzake de tijdelijke verstrekking van financiële steun aan de werkgevers als een tegemoetkoming in de loonkosten teneinde de werkgelegenheid onder de buitengewone omstandigheden als gevolg van de COVID-19-pandemie te behouden (september 2020);
- ambtelijk concept-Rijkswet, houdende regels omtrent de instelling van het Orgaan voor hervorming en herstel Aruba (Rijkswet Orgaan voor hervorming en herstel) (oktober 2020);
- ontwerp-landsverordening houdende regels inzake de tijdelijke verstrekking van financiële steun vanwege de buitengewone omstandigheden als gevolg van de COVID-19-pandemie aan het midden- en kleinbedrijf (pending eind 2020);
- ontwerp-landsverordening houdende regels inzake de normering van bezoldigingen van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (september en aangepast ontwerp in november 2020);
- ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening tijdelijke verlaging voorzieningen leden der Staten (AB 2020 no. 86) (november 2020);
- ontwerp-landsverordening houdende regels inzake de tijdelijke verstrekking van financiële steun in de vorm van een loontoelage aan werknemers en zelfstandigen die door de gevolgen van de COVID-19-pandemie geen of een zeer beperkt loon respectievelijk geen of een zeer beperkt inkomen genieten (december 2020).

3. Dit ontwerp is eind 2020 nog niet aan de Staten aangeboden en het advies van de Raad is als gevolg hiervan nog niet openbaar.

4. Stb. 2020, 441.

5. PB 2020 no. 136.

en uitvoeren, is een reflectie op deze vraag op zijn plaats. De Raad hoopt met het thema van dit jaarverslag een bijdrage te leveren aan deze reflectie. Zonder voorbij te gaan aan de feitelijke situatie waarin Aruba zich sinds maart 2020 bevindt, zal eerst kort het wettelijk kader geschetst worden, vervolgens zullen enige waarborgen in de context van dit kader besproken worden waarna afgesloten wordt met enkele aanbevelingen.

WETTELIJK KADER

Ingevolge artikel V.29 van de Staatsregeling (AB 1987 no. GT 1) is het uitoefenen van buitengewone bevoegdheden c.q. het inperken van bepaalde grondrechten toegestaan indien er sprake is van een uitzonderingstoestand. Het eerste lid van artikel V.29 stelt dat bij landsverordening wordt bepaald in welke gevallen ter handhaving van de uit- of inwendige veiligheid bij landsbesluit een door de landsverordening als zodanig aan te wijzen uitzonderingstoestand kan worden afgekondigd.

In de Calamiteitenverordening wordt een dergelijke uitzonderingstoestand namelijk die van een ramp, nader gekwalificeerd en geregeld. Op basis van artikel 10 van de Calamiteitenverordening kunnen de in de artikelen 11 t/m 18 genoemde bevoegdheden slechts worden uitgeoefend, nadat het feit van de aanwezigheid van een ramp of het bestaan van een ernstige vrees daarvoor bij landsbesluit is vastgesteld. Een landsbesluit van deze strekking werd op 13 maart afgekondigd en sindsdien verkeert Aruba onafgebroken in een situatie die juridisch gekwalificeerd wordt als een ramp⁶. Dit niettegenstaande de bepaling van het derde lid van artikel 10 van de Calamiteitenverordening dat een dergelijk landsbesluit zo spoedig mogelijk dient te worden ingetrokken.

Sinds 13 maart 2020 kunnen en worden telkens voor een periode van 3 dagen en waar nodig voor een kortere periode, ministeriële regelingen vastgesteld ter regeling van het verplicht thuis blijven van burgers, de sluiting van niet-essentiële diensten, instellingen en

bedrijven, de openstelling onder beperkingen van essentiële diensten, instellingen en bedrijven, de instelling van een avondklok, een samenscholingsverbod, beperkingen van personen in isolatie of quarantaine en beperkende inreismaatregelen.

FEITELIJKE SITUATIE

In het kader van de bestrijding van het coronavirus kunnen verschillende scenario's onderscheiden worden en niet elk scenario dient noodzakelijkerwijs het predicaat ramp te krijgen. Er kunnen voorts verschillende stadia onderscheiden worden, variërend van acute crisis naar geleidelijke normalisering. De eerste fase waarin Aruba zich medio maart 2020 bevond was die van een acute crisis waarin met grote snelheid maatregelen genomen moesten worden en toepassing van de (bevoegdheden van) de Calamiteitenverordening was in eerste instantie de geëigende weg. Mede als gevolg van de af- en opschaling van maatregelen door de regering is verspreiding van het virus in Aruba redelijk binnen de perken gebleven. Met het verloop van de maanden vond geleidelijk door aanpassingen in het dagelijks leven een zekere 'normalisering' plaats. Hoewel onderkend moet worden dat er nog steeds sprake is van een uitzonderlijke situatie, is het de vraag of nog gesproken kan worden van een 'ramp' zoals bedoeld in de Calamiteitenverordening. Voorkomen moet worden dat door een oneigenlijk gebruik van de kwalificatie 'ramp' die bedoeld is voor zeer uitzonderlijke situaties, die kwalificatie aan kracht inboet. Hierdoor dreigt het gevaar dat de voor deze situatie bedoelde bevoegdheden niet voldoen aan de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit waardoor bij wijze van spreken, met een kanon op een mug geschoten wordt.

Bij het voortduren van een bijzondere situatie waarbij bijzondere bevoegdheden voor een langere periode worden uitgeoefend, dienen deze voorzien te worden van een robuustere wettelijke basis en met meer waarborgen omkleed te worden. In het hiernavolgende zal nader ingegaan worden op enkele van deze waarborgen.

6. Artikel 1 van de Calamiteitenverordening definieert een ramp als een gebeurtenis die heeft geleid tot een zodanige ernstige verstoring van de algemene veiligheid, dat het leven en de gezondheid van vele burgers of grote materiële belangen in ernstige mate bedreigd worden, en dat een gecoördineerde inzet van diensten en organisaties op verschillende vakgebieden vereist is.

RECHTSWAARBORGEN

1. De beperkingen per grondrecht, waarbij uiteraard niet buiten de bandbreedte van het tweede lid van artikel V.29 van de Staatsregeling⁷ getreden mag worden, dienen zodanig zorgvuldig omschreven te worden dat zij voldoen aan de vereisten van voorzienbaarheid zoals die nader zijn uitgewerkt in de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM).⁸ Het legaliteitsbeginsel houdt in dat er een deugdelijke basis voor de inbreuk is in nationale regelgeving, dat deze regelgeving toegankelijk is en dat de effecten ervan voldoende voorzienbaar zijn.⁹ Niet alleen is het van belang 'of de inbreuk is geregeld in een formele wet (of nadere vorm van regelgeving die voldoende inzichtelijk is voor burgers), maar ook of de wet voldoende kwaliteit heeft. De inbreuk dient voldoende gedetailleerd uitgewerkt te zijn en met voldoende precieze, effectieve waarborgen te worden omkleed.¹⁰

Hoewel het in een onverwachte acute noodsituatie nog verdedigbaar is dat een algehele machtiging gegeven wordt om voor korte duur (72 uur) de uitoefening van bijzondere bevoegdheden mogelijk te maken, is het van belang om naarmate de crisis voortduurt en er voor een langere periode grondrechten beperkende maatregelen nodig zijn, de reikwijdte van die vrijheidsbeperkingen nauwkeurig te omschrijven.

2. Indien de omstandigheden op een bepaald moment vereisen dat in het kader van een effectieve bestrijding van het virus (extra) grondrechten beperkende maatregelen nodig zijn, dient de noodzaak hiertoe deugdelijk

gemotiveerd te worden. Te meer indien het maatregelen van langdurende aard betreft die draagvlak binnen de gemeenschap vereisen, is een goede communicatie naar de burger toe, waarbij de regering inzichtelijk maakt welke afwegingen en keuzes gemaakt zijn over het te voeren beleid en de inzet van middelen van overheidswege, essentieel.

3. De noodzakelijk geachte inperkingen die gelden voor een langere periode dienen tenminste op het niveau van een landsbesluit, houdende algemene maatregelen geregeld te worden; de ministeriële regeling is bedoeld voor administratieve details, voorschriften die dikwijls wijziging behoeven en voorschriften waarvan te voorzien is dat zij mogelijk met grote spoed moeten worden vastgesteld¹¹, niet voor het langdurig ingrijpend beperken van de vrijheden van burgers. Bovendien bevat een landsbesluit, houdende algemene maatregelen meer waarborgen, zoals bijvoorbeeld het horen van de Raad van Advies en een hogere democratische legitimatie.

4. De waarborgen voor subsidiariteit en proportionaliteit dienen nader uitgewerkt te worden; ongeacht welke juridische kwalificatie de feitelijke situatie krijgt, bij de afweging van de verschillende maatregelen dient steeds voor het minst vergaande middel gekozen te worden om het doel te bereiken (subsidiariteit) en een mogelijke beperking van de (grond)rechten dient in verhouding te staan tot het beoogde doel en mag niet verder gaan dan strikt noodzakelijk is om dit doel te bereiken (proportionaliteit). Dit vereist een zorgvuldige afweging waarbij rekening wordt gehouden met de fasering van de afbouw van de maatregelen. De noodzaak van de voorgestelde bevoegdheden vereist

7. De reikwijdte van bijzondere bevoegdheden van de artikelen 11 t/m 18 van de Calamiteiten-verordening wordt bepaald door het tweede lid van artikel V.29 dat aangeeft van welke grondrechten daarbij afgeweken kan worden. Het gaat specifiek om de artikelen I.8 (bewegingsvrijheid), I.11 (recht tot vereniging), I.12 (persvrijheid, vrijheid van meningsuiting), I.13 (recht van vereniging en betoging), I.15 (vrijheid van godsdienst, voor zover dit de uitoefening buiten gebouwen en besloten plaatsen van het in dit artikel omschreven recht betreft), I.17, eerste lid (binnentreden woning zonder toestemming bewoner, voor zover dit het vereiste van een bijzondere schriftelijke machtiging van de rechter betreft), I.17, tweede lid, I.18 (briefgeheim) en I.19, eerste lid (ongestoord genot van eigendom).

8. Zie onder meer EHRM 26 april 1979, 6538/74, *The Sunday Times v. The United Kingdom* par 49: 'In the Court's opinion, the following are two of the requirements that flow from the expression "prescribed by law". Firstly, the law must be adequately accessible: the citizen must be able to have an indication that is adequate in the circumstances of the legal rules applicable to a given case. Secondly, a norm cannot be regarded as a "law" unless it is formulated with sufficient precision to enable the citizen to regulate his conduct: he must be able - if need be with appropriate advice - to foresee, to a degree that is reasonable in the circumstances, the consequences which a given action may entail. Those consequences need not be foreseeable with absolute certainty: experience shows this to be unattainable. Again, whilst certainty is highly desirable, it may bring in its train excessive rigidity and the law must be able to keep pace with changing circumstances. Accordingly, many laws are inevitably couched in terms which, to a greater or lesser extent, are vague and whose interpretation and application are questions of practice.'

9. EHRM 22 november 2012, 39315/06, *Telegraaf Media Nederland Landel ke Media B.V. e.a. t. Nederland*, par. 90: 'the expression 'in accordance with the law' not only requires the impugned measure to have some basis in domestic law, but also refers to the quality of the law in question, requiring that it should be accessible to the person concerned and foreseeable as to its effects'. En ook onder meer EHRM 16 februari 2000, 27798/95, *Amann t. Zwitserland*, par. 72 en 73, en EHRM 4 mei 2000, 28341/95, *Rotaru t. Roemenië*, par. 55.

10. Tweede Kamer der Staten-Generaal, vergaderjaar 2016–2017, 34 588, nr. 3.

11. Aanwijzing 2.24 aanwijzingen voor de regelgeving <https://wetten.overheid.nl/BWBR0005730/2018-01-01#Hoofdstuk2>.

een bredere afweging waarin verschillende belangen, grondrechtelijke en andere, en gezichtspunten worden meegewogen.

5. De waarborgen voor democratische legitimatie dienen nader uitgewerkt te worden. Het is niet voldoende dat het parlement slechts in kennis wordt gesteld van regelingen nadat die al in werking zijn getreden. Gedacht kan worden aan een voorhangprocedure van een landsbesluit, houdende algemene maatregelen waarbij ook de proportionaliteit en subsidiariteit van de voorgestelde maatregelen inzichtelijk wordt gemaakt, voordat de betreffende regelingen in werking kunnen treden. Een voorhangprocedure kan dan wel tot gevolg hebben, dat de te nemen maatregelen voortijdig bekend gemaakt worden, met alle mogelijk negatieve gevolgen van dien. Een voorstel om gebruik te maken van een voorhangprocedure is evenwel essentieel voor het borgen van de democratische legitimatie.
6. De tijdelijkheid van de in de huidige situatie te treffen maatregelen moet bepaald worden. Hoewel het niet altijd mogelijk is om aan te geven hoe de situatie zich verder zal ontwikkelen en hoe lang bijvoorbeeld maatregelen ter bestrijding en beheersing van de COVID-19-pandemie nodig zullen zijn, zijn die maatregelen zodanig ingrijpend van karakter voor burgers en bedrijven dat deze, mede met het oog op het noodzakelijke maatschappelijke draagvlak, niet langer dienen te gelden dan absoluut noodzakelijk is.¹²

‘Bij het voortduren van een bijzondere situatie waarbij bijzondere bevoegdheden voor een langere periode worden uitgeoefend, dienen deze voorzien te worden van een robuustere wettelijke basis en met meer waarborgen omkleed te worden.’

¹². Zie ter zake ook het advies van de Raad van State bij de tijdelijke wet maatregelen covid-19 van 13 juli 2020, p. 5 en 13.

Na een grondige analyse van de feitelijke situatie zijn er globaal drie opties voorhanden:

1. men gaat na in hoeverre met de inzet van het 'reguliere' wettelijk instrumentarium volstaan kan worden. Gedacht wordt aan de Landsverordening infectieziekten (AB 2019 no. 27) en de Algemene Politieverordening (APV) (AB 1995 no. GT 8). Mocht dit instrumentarium te kort schieten, dan bestaat de mogelijkheid om de reikwijdte van genoemde landsverordeningen uit te breiden;
2. men blijft handelen op basis van de Calamiteitenverordening maar past deze aan door de bijzondere bevoegdheden van een stevigere wettelijke basis te voorzien, bijvoorbeeld door de uitoefening bij landsbesluit, houdende algemene maatregelen in plaats van een ministeriële regeling te doen plaatsvinden;
3. men concipieert een nieuwe noodverordening die toegesneden is op uitzonderingssituaties (niet zijnde een ramp) die van langere duur zijn. Indien er geen sprake is van een ramp in de zin van de Calamiteitenverordening maar van een andere uitzonderingssituatie in de zin van artikel V.29, eerste lid, van de Staatsregeling, dan dient deze toestand naar analogie van de Calamiteitenverordening nader uitgewerkt te worden in een (nood) verordening die ruimte biedt voor een flexibel optreden door bestuurders. Echter, zoals hierboven uiteengezet, is deze flexibiliteit niet onbegrensd en wordt het ingekaderd door de democratische rechtsorde en het benodigde respect voor de grondrechten zoals neergelegd in de Staatsregeling.

De Raad spoort de regering aan tot een spoedige regeling van deze materie waarbij een combinatie van opties 1 en 3 in de rede lijkt te liggen. De Raad spreekt zijn voorkeur uit voor deze combinatie en raadt een aanpassing van de Calamiteitenverordening af. In een acute crisissituatie waarmee de regering geconfronteerd werd in de maanden maart en april 2020, was een beperking van de grondrechten bij ministeriële regeling en een zeer beperkte democratisch controle tot op zekere hoogte nog aanvaardbaar. Echter, naarmate de crisis voortduurt en er sprake is van een 'nieuwe normaal' is dit steeds minder acceptabel. Voor welke optie(s) uiteindelijk ook gekozen wordt, men dient zich te realiseren dat juist in een onzekere tijd met grote uitdagingen, in een tijd van pandemie, rechtswaarborgen meer dan ooit dienen als bakens en als zodanig in acht genomen moeten worden.

2

Staat van de Raad

De Raad is de hoogste onafhankelijke adviseur van de regering en de Staten over zaken van wetgeving en bestuur. De Raad is, evenals de Algemene Rekenkamer en de Staten, een Hoog College van Staat. Dit is een bij de Staatsregeling geregeld instituut dat belast is met een eigen taak, welke onafhankelijk van de regering en de Staten wordt uitgevoerd. De hoofdtaak van de Raad is het adviseren over ontwerpen van wetgeving. Hiermee speelt de Raad een belangrijke rol in de totstandkoming van wetgevingsproducten. De Raad is hiernaast bevoegd om op eigen initiatief advies uit te brengen over zaken die tot zijn werkterrein behoren. De regering en Staten kunnen op hun beurt de Raad verzoeken om te adviseren over zaken die niet per definitie tot het werkterrein van de Raad behoren.

De Raad telt vijf leden waarvan één de voorzitter is. De Raad wordt in de uitvoering van zijn taken bijgestaan door een wetenschappelijk bureau, dat geleid wordt door de secretaris.

De Raad kent een grondwettelijke basis (artikelen IV.1 tot en met IV.4 van de Staatsregeling van Aruba), die in de Landsverordening Raad van Advies nadere invulling krijgt. In de Landsverordening Raad van Advies worden naast de adviserende taken en bevoegdheden, de inrichting en de werkwijze van de Raad geregeld.

ONAFHANKELIJKHEID RAAD VAN ADVIES

Het is van groot belang dat de Raad van Advies zijn positie als onafhankelijk adviescollege behoudt en versterkt. Dit vanwege het feit dat de waakhondfunctie die de Raad in het Arubaanse constitutionele bestel vervult, een andere context heeft dan bijvoorbeeld de Nederlandse Raad van State in het Nederlandse bestel. Aruba kent immers maar één bestuurslaag waardoor decentrale besturen geen tegenwicht kunnen bieden aan het centrale bestuur. Daarnaast is de afstand tussen de Staten en de regering in de praktijk gering, hetgeen vaak een wissel trekt op de controlerende functie van het parlement. Het feit dat Aruba een eenkamerstelsel kent waardoor de toetsende functie van een 'senaat'

ontbreekt, alsmede de afwezigheid van andere (vaste) onafhankelijke adviescolleges¹³ die de regering bij de voorbereiding van wetgeving zouden kunnen adviseren, draagt mede bij aan de omstandigheid dat de regering in het wetgevingsproces weinig tegenspel ondervindt. Dit komt de kwaliteit van het wetgevingsproduct veelal niet ten goede. Voornoemde contextuele elementen vinden hun oorsprong met name in de kleinschaligheid van de Arubaanse samenleving en het staatsbestel. In dit kader is het derhalve met het oog op de positie van de Raad in het staatsbestel, zijn rol in het wetgevingsproces en de kwaliteit van de wetgeving van belang dat wordt voorkomen dat de Raad onderhevig zou zijn aan politieke inmenging.

Naast de reeds in de Staatsregeling en de Landsverordening Raad van Advies opgenomen bepalingen ter realisering van een onafhankelijke taakuitoefening, is in 1999 gemeend om de mogelijkheid tot inmenging door de regering in de financiële huishouding van de Raad zoveel mogelijk te beperken. In dat jaar werd namelijk in de Comptabiliteitsverordening 1989 opgenomen¹⁴ dat vaststelling van de begroting van de Raad bij afzonderlijke landsverordening plaatsvindt.

Een verdere versterking van de onafhankelijke positie van de Raad, zoals een verscherping van het aanbevelingsrecht van de Raad in het kader van de benoemingsprocedure voor nieuwe leden, is nog niet gerealiseerd. De door de regering ingestelde Commissie versterking democratisch bestel heeft hiertoe ontwerp-wetgeving ontwikkeld waarover de Raad in het verslagjaar advies heeft uitgebracht.

13. Met uitzondering van de SER.

14. AB 1999 no. 34.

SAMENSTELLING EN ZITTINGSPERIODE

NAAM	FUNCTIE	BENOEMING EN EINDE ZITTINGSPERIODE
mr. F.M. d.l. S. (Frits) Goedgedrag	Voorzitter	Benoemd per 6 juni 2013. Einde tweede periode: 1 november 2021. Benoemd als voorzitter per 21 maart 2014.
drs. C. (Rik) Timmer	Lid	Benoemd per 1 augustus 2011. Einde tweede periode: 1 augustus 2025.
mr. D.G. (David) Kock	Lid	Benoemd per 6 juli 2012. Einde tweede periode: 1 maart 2027.
drs. M.M. (Marion) Agunbero	Lid	Benoemd per 6 juni 2013. Einde tweede periode: 6 juni 2027.
mr. E.H.J. (Eugène) Martis	Lid	Benoemd per 1 december 2017. Einde eerste periode: 30 november 2024.

OVERIGE FUNCTIES

In de 'Profielchets raadslidmaatschap Raad van Advies'¹⁵ is als bijzondere voorwaarde gesteld dat er geen sprake mag zijn van onverenigbare (neven)functies of tegenstrijdige belangen die twijfel over de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van het raadslid kan opwekken. Transparantie staat voorop, reden waarom alle andere functies van de leden in het jaarverslag worden opgenomen en op de website staan gepubliceerd.

De andere functies van de voorzitter en de leden van de Raad zijn als volgt.

NAAM	ANDERE FUNCTIES
mr. F.M. d.l. S. Goedgedrag	<ol style="list-style-type: none"> 1. Raad van State, Staatsraad i.b.d. voor de o.l. Bonaire, Sint-Eustatius en Saba 2. Adviseur d.t.k.v. het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties t.b.v. de BES-eilanden 3. Lid van de Raad van Commissarissen van de Caribbean Mercantile Bank N.V. 4. Voorzitter van de Stichting Aruba Scholarship Foundation 5. Voorzitter van de Dialooggroep Slavernijverleden 6. Lid van de Raad van Toezicht Stichting Fundashon Kapasitashon Profesional Edukashonal Kòrsou
drs. C. Timmer	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bestuurslid van de Stichting Pensioenfonds Havenwerkers Aruba 2. Penningmeester Fundacion Preserva Malmok 3. Bestuurslid van de Stichting Aruba Scholarship Foundation
mr. D.G. Kock Lid	<ol style="list-style-type: none"> 1. Advocaat/partner DK Legal 2. Docent arbeidsrecht aan de Universiteit van Aruba 3. Lid Raad van Appel in Tuchtzaken voor de Advocatuur voor Aruba, Bonaire en Curaçao 4. Voorzitter Stichting Herencia Aruba
drs. M.M. Agunbero Lid	<ol style="list-style-type: none"> 1. Directeur Pension Fund Tourism Sector Aruba Foundation 2. Procuratiehouder Nativa Holding N.V. 3. Lid van de Raad van Commissarissen Yous Investment Company B.V. 4. Voorzitter Stichting Alexandria 5. Bestuurslid Caribbean Pension Funds Association (CaPas)
mr. E.H.J. Martis Lid	<ol style="list-style-type: none"> 1. Advocaat/partner Brown Advocaten 2. Vice-voorzitter Beroepscommissie Arubaanse Voetbal Bond 3. Directeur Meranti Properties N.V.

In het Reglement van Orde¹⁶ is een aparte paragraaf opgenomen: 'De waarborging van de onpartijdigheid en onafhankelijkheid van de Raad', waarin de gedragsregels zijn vastgelegd hoe te handelen wanneer er sprake is van conflicterende belangen. Zo is bepaald dat een lid niet aan

15. Vindplaats: www.rva.aw.

16. Vindplaats: www.rva.aw.

beraadslagen en besluitvorming deelneemt over een aangelegenheid die hem rechtstreeks of indirect persoonlijk aangaat of waarbij hij als vertegenwoordiger is betrokken. In de notulen van de desbetreffende vergadering wordt hier van een aantekening gemaakt. De Raad besloot eind 2019 van een verschoning tevens melding te maken in het advies.

Daarnaast is van belang om te weten dat besluitvorming in de Raad op basis van gedegen voorbereiding en onderzoek plaatsvindt en dat de Raad immer streeft naar overeenstemming tussen de leden en consensus ten aanzien van zijn besluitvorming. De kans dat de mening van één lid prevaleert, is hiermee uitgesloten.

VERGADERINGEN

In 2020 is de Raad 34 keer in vergadering bijeengekomen. In verband met de COVID-19-pandemie vonden de vergaderingen vanaf 1 april in digitaal formaat via een internetplatform plaats. Hiertoe werd het Reglement van Orde van de Raad (artikelen 3 en 8) aangepast.

COMMISSIE VERSTERKING DEMOCRATISCH BESTEL

De Commissie versterking democratisch bestel (Commissie Swaen) is op 9 april 2018 bij Ministeriële Beschikking ingesteld door de minister van Algemene Zaken, Integriteit, Overheidszorg, Innovatie en Energie en de minister van Justitie, Veiligheid en Integratie. De reeds bestaande Hoge Colleges van Staat: de Staten, de Raad van Advies en de Algemene Rekenkamer stemden hiermee in en zijn ook alle drie lid. In de praktijk is gebleken dat het noodzakelijk is om de randvoorwaarden voor de onafhankelijkheid en onpartijdigheid van de Hoge Colleges te versterken. Daarnaast wil de regering de deugdelijkheid van bestuur bevorderen door de instelling van nieuwe organen, zoals een Integriteitskamer, een Begrotingskamer en een Ombudsman/Kinderombudsman. De Commissie Swaen heeft in dit verband in de eerste plaats de opdracht om wetsvoorstellen en convenanten te ontwikkelen voor de verzelfstandiging en de

versterking van de bestaande Hoge Colleges van Staat en ten tweede om advies uit te brengen over de instelling, onderbrenging en inrichting van nieuwe landsorganen ter waarborging van de democratische rechtsstaat. Door buitengewone omstandigheden, mede ingegeven door de COVID-19-crisis, vonden er geen plenaire vergaderingen van de commissie in het verslagjaar plaats. Wel is er e-mailcorrespondentie geweest tussen de secretaris en de ambtelijke ondersteuning van de commissie in het bijzonder ter zake de voorgenomen tweede tranche wijzigingen van de Staatsregeling (herformulering van bepalingen inzake de Staten, het rechtswezen en de rechterlijke macht).

Voorts is vermeldenswaard dat de ontwerpen tot wijziging van de Staatsregeling uit de eerste tranche (herziening bepalingen Staatsregeling, introductie Ombudsman en duurzame overheidsfinanciën), alsmede de ontwerp-landsverordening Raad van Advies 20., intussen bij de Staten zijn ingediend. Een datum voor de behandeling van deze ontwerpen is eind 2020 nog niet bekend.

CONTACTEN MET DE REGERING EN DE STATEN

De voorzitter en secretaris van de Raad hebben in het verslagjaar twee keer (juni en oktober) geconsulteerd met de Gouverneur waarvan eenmaal via een digitale verbinding (oktober). In februari vergaderde de Raad met de Minister-President en de voorzitter en adviseur van de Commissie versterking democratische bestel.

CARIBISCH RADENOVERLEG EN KONINKRIJKSRADENOVERLEG

Het in het verslagjaar geplande Caribisch Radenoverleg te Sint Maarten is vanwege de gevolgen van de COVID-19 crisis afgelast.

Op 14 december vond een informeel overleg tussen de Raad van State en de Raden van Advies van Aruba, Curaçao en Sint Maarten plaats via een internetplatform.

3

Het Wetenschappelijk Bureau

‘In verband met de COVID-19-pandemie en de noodzaak tot ‘social distancing’, die daar het gevolg van was, is het personeel van het WB de mogelijkheid geboden om in het verslagjaar thuis te werken. Ter facilitering hiervan is een thuiswerkprotocol opgesteld.’

Het Wetenschappelijk Bureau (WB) stond in 2020 onder leiding van de secretaris mr. A. Braamskamp en de adjunct-secretaris mr. drs. A.R. Peterson.

De overige bezetting van het WB bestond op 31 december 2020 uit: mr. drs. Q.D. Abath, senior-beleidsmedewerker en wnd. secretaris, mw. mr. A.W. op de Weegh-Kort, beleidsmedewerker, mr. D.M. Passchier, beleidsmedewerker, en mw. J.T.A. Laclé-Thiel, office-manager.

Met ingang van 1 september 2020 heeft mw. S.M. Martijn-Perez de functie van assistent-bedrijfsvoering neergelegd.

In verband met de COVID-19-pandemie en de noodzaak tot ‘social distancing’, die daar het gevolg van was, is het personeel van het WB de mogelijkheid geboden om in het verslagjaar thuis te werken. Ter facilitering hiervan is een thuiswerkprotocol opgesteld.

OPLEIDINGEN EN CURSUSSEN

PUNTENSTELSEL KENNISBEVORDERING

De opleidingsmogelijkheden voor het personeel van het WB zijn grotendeels afhankelijk van het aanbod van relevante cursussen (bijvoorbeeld via de Universiteit van Aruba) in Aruba en in mindere mate op andere eilanden in het Caribisch gebied die tot het Koninkrijk behoren, alsmede in Nederland. Afgezien van een planning tot deelname aan de zogenaamde ‘onlinecursussen’ is een samenhangend opleidingsplan dat toegesneden is op het individuele personeelslid voor aanvang van het dienstjaar vaak moeilijk te maken. In 2017 werd het Puntenstelsel Kennisbevordering geïntroduceerd. Het Puntenstelsel Kennisbevordering is bedoeld als een licht, faciliterend en niet bureaucratisch stelsel dat de professionaliteit bevordert en ondersteunt. Het heeft ten doel de medewerker van het WB te stimuleren en motiveren tot het verhogen van zijn kennis. Daartoe kan de medewerker kennisverhogende activiteiten ontplooiën die punten opleveren. Gestreefd wordt naar een jaarlijks puntentotaal van 30 per medewerker. Deze punten worden door de medewerker zelf bijgehouden op

een zogenaamd puntenformulier. Het aantal behaalde punten maakt onderdeel uit van het jaarlijks met de medewerker te houden functioneringsgesprek. Het punten-formulier vormt onderdeel van het personeelsdossier van de betrokken medewerker.

Onder kennis verhogende activiteiten worden in ieder geval verstaan het deelnemen aan cursussen, het geven van onderwijs aan externen, het geven van een presentatie aan de Raad of het WB en het publiceren van een (wetenschappelijk) artikel op het werkgebied van de Raad. Deze opsomming is niet limitatief. In overleg met het management van het WB kunnen andere activiteiten als kennis verhogend worden aangemerkt en kan daaraan een waardering in punten worden toegekend. Voor de verschillende te ontplooiën activiteiten is een waarderingsnorm geïntroduceerd.

OPLEIDINGEN EN STAGES

Als gevolg van de COVID-19-crisis heeft het personeel van het WB in het verslagjaar deelgenomen aan een beperkt aantal cursussen. Als belangrijke cursus kan in dit verband worden genoemd de PAO-cursus 'Actuele ontwikkelingen in het Nederlandse bestuursrecht en hun relevantie voor het Arubaanse bestuursrecht'. Een medewerker van het WB is tevens aangevangen met de opleiding tot wetgevingsjurist ('certified legislative lawyer') aan het Caribbean Center for Legislation.

WETGEVINGSOVERLEG

De secretaris heeft in het verslagjaar twee keer deelgenomen aan het wetgevings-overleg tussen de actoren binnen het wetgevingsproces: de Staten, de Raad van Advies, het Kabinet van de Gouverneur, de ministerraad en de Directie Wetgeving en Juridische Zaken. Het wetgevingsoverleg is in 2009 ingesteld en heeft als doel de verbetering en stroomlijning van het wetgevingsproces, de verhoging van de kwaliteit van wetgeving en de verschaffing van achtergrondinformatie bij de verschillende wetsontwerpen. Het overleg staat onder voorzitterschap van

De Raad acht het van groot belang dat aan alle actoren in het wetgevingsproces voldoende tijd wordt gegund om de hun (constitutioneel) opgedragen taken op een gedegen wijze uit te kunnen voeren. Het wetgevingsoverleg zou hier dienstig aan moeten zijn.

de secretaris van de ministerraad die tevens de uitkomsten van het overleg terugkoppelt aan de beleidsverantwoordelijke ministers. Het WB is van mening dat er tenminste 6 keer per jaar een overlegmoment moet zijn en dat een betere planning van de indiening van wetsontwerpen en adviesaanvragen noodzakelijk is. Wederom werd de Raad aan het einde van het verslagjaar (december) geconfronteerd met een aantal niet aangekondigde spoedverzoeken en 'last minute'-wetgeving met beoogde inwerkingtredingsdatum 1 januari 2021. De Raad acht het van groot belang dat aan alle actoren in het wetgevingsproces voldoende tijd wordt gegund om de hun (constitutioneel) opgedragen taken op een gedegen wijze uit te kunnen voeren. Het wetgevingsoverleg zou hier dienstig aan moeten zijn.

4

Advisering



INSTROOM

In 2020 heeft de Raad 48 ontwerpen van wet- en regelgeving ter advisering aangeboden gekregen alsmede 1 Nota van Wijziging.

De instroom van ontwerpen voor de jaren 2015 tot en met 2020 is weergegeven in Tabel 1.

TABEL 1. OVERZICHT INSTROOM ONTWERPEN RAAD VAN ADVIES 2015-2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Totaal aantal aangeboden ontwerpen	53	44	43	49	36	48
Nog af te handelen uit het voorgaande jaar	11	7	3	2	3	5
Totaal te behandelen	64	51	46	51	39	53
Aantal afgehandeld in het lopende jaar	57	47	43	48	34	47
Aantal voortgezet in het volgende jaar	7	4	3	3	5	6

BEHANDELING

De 48 te behandelen ontwerpen bestonden uit 24 ontwerp-landsverordeningen; 7 ontwerp-initiatief-landsverordeningen, 17 ontwerp-landsbesluiten, houdende algemene maatregelen, 1 ambtelijk concept Rijkswet, 1 voorstel van Rijkswet. Tevens heeft de Raad 1 Nota van Wijziging ter advisering ontvangen. In het verslagjaar 2020 werden 4 ontwerpen geretourneerd.

Voorts zijn 6 adviezen (eigener beweging) op grond van artikel 17, onderdeel a, van de Landsverordening Raad van Advies uitgebracht.

TABEL 2. OVERZICHT ADVISERING RAAD VAN ADVIES 2015-2020

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ontwerp-landsverordening	32	17	23	25	20	24
Ontwerp-landsbesluit, h.a.m.	14	20	20	18	10	17
Ontwerp-initiatieflandsverordening	10	4	2	6	6	7
Ontwerp ex CV 1989	1	3	-	-	1	1
Advies ex art. 17 Lv RVA	2	4	-	-	1	6
Nota van Wijziging	-	-	-	1	1	1
Retour	5	1-	1	1	1	4
Rijkswetgeving	-	-	-	-	-	2

BEHANDELTERMIJNEN BIJ ADVISERING

De aan de Raad ter advisering voorgelegde ontwerpen van regelgeving kunnen als volgt worden gecategoriseerd, waarbij de behandeltermijn staat aangegeven:

CATEGORIE	COMPLEXITEIT	TERMIJN
A	Eenvoudig ontwerp	1 maand
B	Ontwerp van een gemiddelde complexiteit	2 maanden
C	Gecompliceerd ontwerp	3 maanden

De aangegeven (maximale) termijnen gelden vanaf het moment van inbehandelingneming door de Raad (het moment waarop het ontwerp voor het eerst wordt geagendeerd voor de Raadsvergadering).

Inbehandelingneming is afhankelijk van zowel:

- het werkaanbod van de Raad;
- de capaciteit van het Wetenschappelijk Bureau;
- prioritering op verzoek van de regering of de Staten.

Voornoemde termijnen kunnen worden verlengd vanwege onvoorziene of anderszins buitengewone omstandigheden. Het kan voorkomen dat ten aanzien van een ontwerp een spoedbehandeling door de ministerraad wenselijk wordt geacht. Hieromtrent wordt zo nodig door de Raad met de Voorzitter der Staten en de Minister-President overlegd.



DICTA IN 2020

Van het eindoordeel of dictum van de Raad over de ontwerp-landsverordeningen, de ontwerp-landsbesluiten, houdende algemene maatregelen en de ontwerpen op grond van de Comptabiliteitsverordening 1989 bestaan vijf varianten. Voor de ontwerp-landsverordeningen luiden die als volgt:

Dictum 1	De Raad kan zich met de doelstelling en de inhoud van het ontwerp verenigen en geeft u mitsdien in overweging het aan de Staten aan te bieden.	Het betreft hier een zogenaamd blanco advies: de Raad heeft geen bezwaren tegen het ontwerp.
Dictum 2	De Raad kan zich met de doelstelling en de inhoud van het ontwerp verenigen en geeft u in overweging het aan de Staten aan te bieden, nadat aan het vorenstaande aandacht zal zijn geschonken.	Het betreft hier een ontwerp dat geen belangrijke principiële of complexe problemen oplevert en waartegen de Raad geen bezwaren heeft.
Dictum 3	De Raad kan zich met de doelstelling en de inhoud van het ontwerp verenigen en geeft u in overweging het aan de Staten aan te bieden, nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.	Het betreft hier een ontwerp dat enkele problemen oplevert waartegen de Raad bezwaren heeft, maar die door opvolging van het advies van de Raad kunnen worden weggenomen.
Dictum 4	De Raad kan zich (niet/weliswaar) met de doelstelling (en/doch niet) met de inhoud van het ontwerp verenigen en geeft u mitsdien in overweging het niet aan de Staten aan te bieden, dan nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.	Het betreft hier een ontwerp dat belangrijke principiële of complexe problemen oplevert waartegen de Raad bezwaren heeft, maar die door opvolging van het advies van de Raad kunnen worden weggenomen.
Dictum 5	De Raad kan zich op grond van het bovenstaande (niet/weliswaar) met de doelstelling (en niet /doch niet) met de inhoud van het ontwerp verenigen en geeft u mitsdien in overweging het niet aan de Staten aan te bieden.	Het betreft hier een ontwerp dat belangrijke principiële of complexe problemen oplevert waartegen de Raad bezwaren heeft, die niet door opvolging van het advies van de Raad kunnen worden weggenomen.

Ontwerpen ten aanzien waarvan het vierde of vijfde dictum is gegeven, dienen opnieuw in de ministerraad aan de orde te worden gesteld (zie artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van het Reglement van Orde van de Ministerraad) (AB 1999 no. GT 26).

In sommige gevallen onthoudt de Raad zich van het geven van een eindoordeel. Het betreft in deze gevallen onvolledige, onafgeprocedeerde of anderszins onjuiste ontwerpen.

TABEL 3. OVERZICHT DICTA 2017-2020

DICTUM		1 BLANCO	2 AANDACHT	3 REKENING	4 NIET DAN NADAT	5 NIET	ANDERSZINS*
Landsverordening	2017	-	4	14	3	-	-
	2018	3	1	11	9	-	-
	2019	1	-	11	4	-	-
	2020	2	3	8	10	-	-
Landsbesluit h.a.m.	2017	7	3	9	1	-	-
	2018	1	3	8	3	-	-
	2019	2	1	3	2	-	-
	2020	4	2	10	-	-	-
Initiatief- landsverordening	2017	-	-	-	1	-	1
	2018	3	-	2	1	-	-
	2019	2	1	1	-	-	1
	2020	2	-	3	1	-	-
Comptabiliteits- verordening 1989	2017	-	-	3	-	-	-
	2018	-	-	-	-	-	-
	2019	-	-	-	-	1	-
	2020	-	-	-	-	1	-
Advies ex art. 17 Lv. RvA	2017	-	-	-	-	-	-
	2018	-	-	-	-	-	-
	2019	-	-	-	-	-	1
	2020	-	-	-	-	-	6
Nota van Wijziging	2017	-	-	-	-	-	-
	2018	-	-	-	-	-	-
	2019	-	-	1	-	-	-
	2020	-	-	1	-	-	-
Rijkswetgeving	2017	-	-	-	-	-	-
	2018	-	-	-	-	-	-
	2019	1	-	-	-	-	-
	2020	-	-	-	-	-	2

* In deze kolom worden de gevallen aangegeven wanneer is afgezien van het opnemen van een standaarddictum in een advies. Hiervan is bijvoorbeeld sprake in het geval van het uitbrengen van een advies eigener beweging ex artikel 17 van de Landsverordening Raad van Advies.

ANALYSE

Het verheugt de Raad dat de regering in 2020 voor het eerst reële inhoud gaf aan artikelen IV.1, onderdeel c, van de Staatsregeling van Aruba en artikel 16, eerste lid, onderdeel c, van de Landsverordening Raad van Advies. Op basis van deze artikelen die bepalen dat de Raad van Advies gehoord wordt over alle ontwerpen van rijkswetten en algemene maatregelen van rijksbestuur, werd een drietal ontwerpen Rijksregelgeving aangeboden ter advisering.

Het aantal geretourneerde ontwerpen en ontwerpen die het dictum 4 kreeg, 11 in het totaal, lag in het verslagjaar echter relatief hoog. Dit had deels te maken met de COVID-19-pandemie waardoor de besluitvorming inzake de inhoudelijke aspecten van de ontwerpen onder tijdsdruk plaatsvond.

Het aantal geretourneerde ontwerpen (4) lag in het verslagjaar hoger dan normaal. Aan de retournering lagen de volgende redenen ten grondslag. De ontwerp-landsverordening houdende regels inzake de normering van de bezoldigingen van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector welke de Raad op 17 september werd aangeboden werd op 27 oktober op verzoek van de Ministerraad aan de regering geretourneerd. De reden hiervoor was dat het ontwerp ingrijpend gewijzigd zou worden waarop de Raad een nieuw ontwerp zou ontvangen. Dit laatste gebeurde op 25 november. Voorts werden in 2020 twee initiatiefontwerp-landsverordeningen houdende regels betreffende de integriteit van kandidaat-ministers, ministers en de Gevolmachtigde Minister voor het Land Aruba aan de Staten geretourneerd. Het eerste betrof een ontwerp dat op 14 oktober werd aangeboden en op 26 oktober op verzoek van de Staten werd geretourneerd. Het tweede betrof een ontwerp dat op 27 oktober werd aangeboden. Hiermee werd de Raad voor de vijfde keer een ontwerp-landsverordening integriteit Ministers en kandidaat-Ministers aangeboden ter advisering. De wijzigingen in dit ontwerp ten opzichte van het ontwerp dat de Raad slechts enkele maanden eerder

namelijk op 22 juli was aangeboden en waar de Raad op 9 september advies over uitbracht, waren reeds onderwerp van amendementen en een Nota van Wijziging (NvWz) die op 5 oktober jl. in eindstemming werden gebracht en niet de benodigde meerderheid van de stemmen behaalden. Dit ontwerp werd op basis van wetsprocedurele onvolkomenheden op 4 november aan de Staten geretourneerd.

Het laatste ontwerp dat op 9 december werd geretourneerd was de ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening toelating en uitzetting (AB 1993 no. GT 33), de Krankzinnigenverordening (AB 1992 no. GT 15), de Landsverordening personenvervoer (AB 1995 no. GT 23), de Landsverordening administratieve rechtspraak (AB 1993 no. 45), het Wetboek van Strafrecht van Aruba (AB 2012 no. 24) en de Landsverordening penitentiaire beginselen (AB 2005 no. 75). Vanwege de spoed die gemoeid was met invoering van één van de onderdelen van het ontwerp (de aanpassing van de Landsverordening Toelating en Uitzetting) werd het ontwerp in overleg met de regering geretourneerd en een separaat ontwerp tot wijziging van de Landsverordening toelating en uitzetting (LTU) ter advisering aangeboden. Over dat ontwerp heeft de Raad op 9 december geadviseerd.

ADVISING UIT EIGEN BEWEGING N.A.V. DE COVID-19-SITUATIE

De COVID-19-situatie legt een enorme druk op de economische alsook sociaal-maatschappelijke situatie van Aruba. Ten einde zo snel mogelijk de economische bedrijvigheid op gang te brengen en daarmee de sociaal-maatschappelijke schade te beperken, stelde de regering de Herstel en Innovatie commissie in die onder meer belast werd met het doen van aanbevelingen voor een nationaal economisch herstel en innovatie plan voor Aruba.¹⁷ De Raad is eveneens van mening dat de economie zo spoedig mogelijk dient te worden hersteld. Daartoe dienen voortvarend de (noodzakelijke) stappen te worden genomen. Hierbij is het wel van belang - en tevens het opportune moment - om een stevige basis te leggen die de Arubaanse

¹⁷ Het betreft hier de ministeriële beschikking van de Minister van Algemene Zaken, Integriteit, Overheidszorg, Innovatie en Energie van 28 april 2020 (kenmerk: MAZ-262/20).

economie bestendiger maakt. De Raad heeft onder andere in zijn eerdere adviezen vaker suggesties gedaan welke moeten leiden tot een veerkrachtig en duurzaam sociaal-economisch model. Deze suggesties betroffen een breed scala aan onderwerpen; van het verbeteren van het investerings- en ondernemingsklimaat en de overgang naar een meer klantgerichte overheidsorganisatie tot aan het verduurzamen van het sociaalezekerheidsstelsel. Ter ondersteuning bij het proces om tot een bestendig sociaal-economisch model te komen, heeft de Raad zijn eerder gedane aanbevelingen op dit terrein op samenvattende wijze en in de vorm van een advies eigener beweging op grond van artikel 17, onderdeel a, van de Landsverordening Raad van Advies (AB 1992 no. GT 3) opeenvolgend in vijf separate thema-adviezen aangeboden. Deze adviezen betreffen:

1. het belastingstelsel;
2. de gezondheidszorg;
3. het sociaalezekerheidsstelsel;
4. de overheidsorganisatie; en
5. het ondernemingsklimaat en de (duurzame) economische ontwikkelingen.

De aanbevelingen van de Raad zijn bewust opgedeeld naar thema c.q. onderwerp om zodoende inzicht te bieden in het desbetreffende onderwerp en de daar bestaande knelpunten, alsook om het belang van deze zaken ten opzichte van (het bereiken van) een bestendige en duurzame economie en maatschappij duidelijk te maken. Hoewel vooralsnog de vijf bovengenoemde thema-adviezen zijn aangeboden, sluit de Raad het niet uit dat hij - wanneer daartoe aanleiding is - aanvullende thema-adviezen betreffende overige relevante aandachtsgebieden dan wel adviezen ter zake een verdere verdieping van eerdergenoemde thema's zal aanbieden.

Ter ondersteuning bij het proces om tot een bestendig sociaal-economisch model te komen, heeft de Raad zijn eerder gedane aanbevelingen op dit terrein op samenvattende wijze en in de vorm van een advies eigener beweging op grond van artikel 17, onderdeel a, van de Landsverordening Raad van Advies (AB 1992 no. GT 3) opeenvolgend in vijf separate thema adviezen aangeboden.

OVERZICHT VAN ONTWERPEN TEN AANZIEN WAARVAN IN 2020 ADVIES IS UITGEBRACHT

In het navolgende wordt per soort regeling een overzicht gegeven van de uitgebrachte adviezen in het verslagjaar.

ONTWERP-LANDSVERORDENINGEN

1	Ontwerp-landsverordening nieuwe bepalingen ter zake van het bouwen, afbreken en slopen van bouwwerken (Bouw- en sloopverordening) <i>Ingekomen: 22-11-2019. Kenmerk: RvA 130-19. Advies: 27-1-2020. Dictum: 4</i>
2	Ontwerp-landsverordening houdende wijziging van de Landsverordening belasting over bedrijfsomzetten en additionele voorzieningen PPS-projecten (AB 2006 no. 83), de Landsverordening bestemmingsheffing AZV (AB 2014 no. 59), de Landsverordening winstbelasting (AB 1988 no. GT 47), de Landsverordening toeristenheffing (AB 1989 no. GT 40), de Zegelverordening (AB 1988 no. GT 1), de Landsverordening internationale bijstandsvlerening belastingen (AB 2017 no. 74), de Landsverordening van 8 december 2015 tot vastlegging van begunstigend beleid en invoering van voldoening winstbelasting op aangifte (AB 2015 no. 60), de Invoeringsverordening Landsverordening dividendbelasting en imputatie-betaling (AB 2002 no. 124) en de Landsverordening algemeen pensioen (AB 2011 no. 85) (diverse wijzigingen in het kader van belastinghervorming) <i>Ingekomen: 22-11-2019. Kenmerk: RvA 142-19. Advies: 30-1-2020. Dictum: 4*</i>
3	Ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begrotingen van de ministeries van het Land voor het dienstjaar 2020 en tot wijziging van de Landsverordening instelling ministeries 2018 (AB 2013 no. 94) <i>Ingekomen: 10-1-2020. Kenmerk: RvA 04-20. Advies: 21-2-2020. Dictum: 4*</i>
4	Ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begroting van de Raad van Advies voor het dienstjaar 2020 <i>Ingekomen: 19-2-2020. Kenmerk: RvA 17-20. Advies: 25-3-2020. Dictum: 1*</i>
5	Ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begroting van de Dienst Openbare Werken voor het dienstjaar 2020 <i>Ingekomen: 2-3-2020. Kenmerk: RvA 27-20. Advies: 23-3-2020. Dictum: 4*</i>
6.	Ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Prijzenverordening (AB 1991 no. GT 17) (invoering bestuurlijke handhaving) <i>Ingekomen: 9-3-2020. Kenmerk: RvA 32-20. Advies: 1-4-2020. Dictum: 2</i>
7	Ontwerp-landsverordening tot wijziging van diverse landsverordening op het terrein van de volksgezondheid om wetstechnische gebreken te herstellen en andere wijzigingen van ondergeschikte aard aan te brengen (Reparatielandsverordening TVS 2020-I) <i>Ingekomen: 20-3-2020. Kenmerk: RvA 44-20. Advies: 26-3-2020. Dictum: 3*</i>
8	Ontwerp-landsverordening houdende goedkeuring van een nieuw reglement van orde voor de ministerraad <i>Ingekomen: 6-4-2020. Kenmerk: RvA 50-20. Advies: 8-4-2020. Dictum: 2*</i>
9	Ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening infectieziekten (AB 2019 no. 27) (invoeging COVID-19 in Groep A) <i>Ingekomen: 29-4-2020. Kenmerk: RvA 52-20. Advies: 7-5-2020. Dictum: 2*</i>
10	Ontwerp-landsverordening houdende tijdelijke regels ter versoering van de bezoldigingen, uitkeringen en toeslagen van ministers, ambtenaren en daarmee gelijkgestelden, alsmede van periodieke vergoedingen van leden van bepaalde colleges in verband met de financiële gevolgen van de COVID-19 pandemie voor het Land (Landsverordening tijdelijke versoering bezoldigingen en voorzieningen overheid) <i>Ingekomen: 20-5-2020. Kenmerk: RvA 61-20. Advies: 27-5-2020. Dictum: 3*</i>
11	Ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening voorkoming en bestrijding witwassen en terrorismefinanciering (AB 2011 no. 28), het Wetboek van Strafrecht van Aruba (AB 2012 no. 24), de Sanctieverordening 2006 (AB 2007 no. 24), de Landsverordening meldplicht in- en uitvoer contant geld (AB 2000 no. 27), de Landsverordening vrije zones (AB 2000 no. 28), de Landsverordening toezicht kredietwezen (AB 1998 no. 16), de Landsverordening toezicht effectenverkeer (2016 no. 53) en de Aanbestedingsverordening (AB 2019 no. 39) <i>Ingekomen: 17-6-2020. Kenmerk: RvA 78-20. Advies: 27-8-2020. Dictum: 3</i>

12	<p>Ontwerp-landsverordening houdende wijziging van de Landsverordening verdovende middelen (AB 1990 no. GT 7) tot regeling van de medicinale cannabis, de productie van hennep voor geneeskunde en wetenschappelijke doelen en tot het aanbrengen van andere wijzigingen (regeling medicinale cannabis en telen hennep)</p> <p><i>Ingekomen: 17-6-2020. Kenmerk: RvA 79-20. Advies: 16-9-2020. Dictum: 4</i></p>
13	<p>Ontwerp-landsverordening houdende bepalingen naar aanleiding van de gevolgen van de COVID-19 pandemie en de in dat kader getroffen en nog te treffen maatregelen ter voorkoming van gevaar voor personen en goederen</p> <p><i>Ingekomen: 24-6-2020. Kenmerk: RvA 85-20. Advies: 7-8-2020. Dictum: 4</i></p>
14	<p>Ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening beperking tabaksproducten</p> <p><i>Ingekomen: 29-6-2020. Kenmerk: RvA 87-20. Advies: 30-9-2020. Dictum: 3</i></p>
15	<p>Ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening van 25 maart 2020 (AB 2020 no. 40) tot vaststelling van de begrotingen van de ministeries van het Land voor het dienstjaar 2020 en tot wijziging van de Landsverordening instelling ministeries 2018 (AB 2013 no. 94), de Landsverordening van 4 mei 2020 (AB 2020 no. 71) tot vaststelling van de begroting van de Staten van Aruba voor het dienstjaar 2020, de Landsverordening van 15 april 2020 (AB 2020 no. 54) tot vaststelling van de begroting van de Raad van Advies voor het dienstjaar 2020, de Landsverordening van 30 april 2020 (AB 2020 no. 65) tot vaststelling van de begroting van de Algemene Rekenkamer voor het dienstjaar 2020 en de Landsverordening van 7 mei 2020 (AB 2020 no. 68) tot vaststelling van de begroting van Dienst Openbare Werken voor het dienstjaar 2020</p> <p><i>Ingekomen: 29-6-2020. Kenmerk: RvA 88-20. Advies: 22-7-2020. Dictum: 3*</i></p>
16	<p>Ontwerp-landsverordening tot instelling van een begrotingsfonds ten behoeve van een slagvaardige en effectieve beheer van de door Nederland beschikbaar gestelde gelden in verband met de migrantenproblematiek van Venezuela</p> <p><i>Ingekomen: 14-7-2020. Kenmerk: RvA 95-20. Advies: 5-8-2020. Dictum: 4*</i></p>
17	<p>Ontwerp-landsverordening houdende regels inzake de tijdelijke verstrekking van financiële steun aan de werkgevers als een tegemoetkoming in de loonkosten teneinde de werkgelegenheid onder buitengewone omstandigheden als gevolg van de COVID-19 pandemie te behouden (Landsverordening tijdelijke loonsubsidie)</p> <p><i>Ingekomen: 28-7-2020. Kenmerk: RvA 103-20. Advies: 2-9-2020. Dictum: 3</i></p>
18	<p>Ontwerp-landsverordening houdende wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek van Aruba (AB 1989 no. GT 100) en het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering van Aruba (AB 2005 no. 34) in verband met het bevorderen van voortgezet ouderschap en zorgvuldige scheiding)</p> <p><i>Ingekomen: 5-11-2020. Kenmerk: RvA 144-20. Advies: 2-12-2020. Dictum: 3</i></p>
19	<p>Ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening tijdelijke verlaging voorzieningen leden der Staten (AB 2020 no. 86)</p> <p><i>Ingekomen: 17-11-2020. Kenmerk: RvA 149-20. Advies: 25-11-2020. Dictum: 1*</i></p>
20	<p>Ontwerp-landsverordening houdende regels inzake de tijdelijke verstrekking van financiële steun vanwege buitengewone omstandigheden als gevolg van de COVID-19 pandemie aan het midden- en kleinbedrijf (Landsverordening tijdelijke MKB-regeling).</p> <p><i>Ingekomen: 19-11-2020. Kenmerk: RvA 157-20. Advies: 16-12-2020. Dictum: 3</i></p>
21	<p>Ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening toelating en uitzetting (AB 1993 no. GT 33).</p> <p><i>Ingekomen: 25-11-2020. Kenmerk: RvA 162-20. Advies: 2-12-2020. Dictum: 4*</i></p>



ONTWERP-INITIATIEFLANDSVERORDENINGEN

1	Initiatief ontwerp-landsverordening houdende nadere regels inzake de taken, samenstelling, inrichting en bevoegdheden van de Ombudsman (Landsverordening Ombudsman) <i>Ingekomen: 22-11-2019. RvA 141-19. Advies: 26-2-2020. Dictum: 3</i>
2	Initiatief ontwerp-landsverordening tot verlaging van bezoldigingen van Ministers, Leden der Staten-Generaal en de Gevolmachtigde Minister vanwege een nationale noodsituatie (Landsverordening tijdelijke verlaging bezoldiging politieke ambtsdragers) <i>Ingekomen: 1-4-2020. Kenmerk: RvA 51-20. Advies: 6-5-2020. Dictum: 4*</i>
3	Initiatief ontwerp-landsverordening houdende regels betreffende de integriteit van kandidaat-ministers, ministers en de Gevolmachtigde Minister voor het Land Aruba (Landsverordening integriteit Ministers en kandidaat-Ministers) <i>Ingekomen: 22-7-2020. Kenmerk: RvA 101-20. Advies: 9-9-2020. Dictum: 3</i>
4	Initiatief ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening politieke partijen (AB 2001 no. 96 (Regeling financiën politieke partijen) <i>Ingekomen: 22-7-2020. Kenmerk: RvA 102-20. Advies 26-8-2020. Dictum: 3*</i>
5	Initiatief ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begroting van de Staten van Aruba voor het dienstjaar 2021 <i>Ingekomen: 9-9-2020. Kenmerk: RvA 109-20. Advies: 7-10-2020. Dictum: 1</i>
6	Initiatief ontwerp-landsverordening tot vaststelling van de begroting van de Algemene Rekenkamer voor het dienstjaar 2021 <i>Ingekomen: 23-9-2020 Kenmerk: RvA 127-20. Advies: 7-10-2020. Dictum: 1</i>

ONTWERP-LANDSBESLUITEN, HOUDENDE ALGEMENE MAATREGELEN

1	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikel 10 van de Natuurbeschermingsverordening (AB 1995 no. 2) tot aanwijzing van een natuureservaat (Landsbesluit Parke Nacional Arikok) <i>Ingekomen: 4-12-2019. Kenmerk: RvA 153-19. Advies: 24-1-2020. Dictum: 3*</i>
2	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, tot wijziging van het Landsbesluit aanwijzing vrijgestelde activiteiten (AB 2005 no. 88) en het Landsbesluit, houdende algemene maatregelen, van 24 augustus 2016 (AB 2016 no.42) ter uitvoering van artikel 2a, eerste lid, van de Landsverordening winstbelasting (AB 1988 no. GT 47) <i>Ingekomen: 13-12-2019. Kenmerk: RvA 162-19. Advies 15-1-2020. Dictum: 3*</i>
3	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, tot wijziging van het Landsbesluit aanwijzing vertrouwensfuncties en veiligheidsonderzoeken (AB 2006 no. 14) <i>Ingekomen: 21-01-2020. Kenmerk: RvA 08-20. Advies: 29-1-2020. Dictum: 1*</i>
4	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikel 4 van de Landsverordening in- en uitvoer (AB 1989 no. GT 102) (Landsbesluit verbod in- en uitvoer goud Venezuela) <i>Ingekomen: 30-1-2020. Kenmerk: RvA 10-20. Advies: 14-2-2020. Dictum: 2*.</i>
5	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikel 4, tweede lid, van de Landsverordening besmettelijke ziekten (AB 1992 no. GT 11) <i>Ingekomen: 31-1-2020. Kenmerk: RvA 11-20 Advies: 31-1-2020. Dictum: 1</i>
6.	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, tot wijziging van het Landsbesluit regeling deviezen (AB 1995 no. 68) (uitbreiding vrijstellingsgronden) <i>Ingekomen: 25-2-2020. Kenmerk: RvA 23-20. Advies: 17-3-2020. Dictum: 3*</i>
7	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, tot wijziging van het Landsbesluit wettelijke rente (AB 2020 no. 36) <i>Ingekomen: 25-2-2020. Kenmerk: RvA 24-20. Advies: 19-3-2020. Dictum: 3</i>
8	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, tot wijziging van het Landsbesluit regeling geldelijke overmakingen (AB 2011 no. 30) <i>Ingekomen: 20-3-2020. Kenmerk: RvA 43-20. Advies: 6-4-2020. Dictum: 3*</i>

9	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, tot wijziging van het Landsbesluit, houdende algemene maatregelen van 11 augustus 2017 (AB 2017 no. 54) ter uitvoering van de artikelen 3, derde lid, 7, tweede lid, onderdeel a, en vierde lid, 21, eerste lid, onderdeel a, en 52, eerste en tweede lid, van de Landsverordening beroepen in de gezondheidszorg (AB 2014 no. 73) <i>Ingekomen: 25-5-2020. Kenmerk: RvA 65-20. Advies: 24-6-2020. Dictum: 3</i>
10	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikel 6, derde lid, van de Landsverordening regeling geldstelsel (AB 1991 no. GT 34)(Landsbesluit uitgifte herdenkingsmunt Blenchi) <i>Ingekomen: 1-6-2020. Kenmerk: RvA 69-20. Advies: 10-6-2020. Dictum: 1*</i>
11	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, tot wijziging van het Retributie- en legesbesluit Directie Volksgezondheid (AB 1987 no. 68) <i>Ingekomen: 24-6-2020. Kenmerk: RvA 84-20. Advies: 1-7-2020. Dictum: 1*</i>
12	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikel 51, eerste lid, van de Landsverordening voorkoming en bestrijding witwassen en terrorismefinanciering (AB 2011 no. 28) (Landsbesluit doorberekening toezichtskosten LWTF) <i>Ingekomen: 21-8-2020. Kenmerk: RvA 106-20. Advies: 16-9-2020. Dictum: 3</i>
13	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, tot wijziging van het Landsbesluit aanspraken genees- en verbandmiddelen (AB 2004 no. 18)(versoering positieve lijst) <i>Ingekomen: 16-9-2020. Kenmerk: RvA 114-20. Advies: 14-10-2020. Dictum: 3*</i>
14	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikel 3, tweede lid, van de Landsverordening beroepen in de gezondheidszorg (AB 2014 no. 73) <i>Ingekomen: 5-11-2020. Kenmerk: RvA 143-20. Advies: 2-12-2020. Dictum: 3</i>
15	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikel 243d van het Burgerlijk Wetboek van Aruba (AB 1989 no. GT 100) (Landsbesluit meldcode kindermishandeling) <i>Ingekomen: 10-11-2020. Kenmerk: RvA 145-20. Advies: 2-12-2020. Dictum: 3</i>
16	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, tot wijziging van het Landsbesluit aanwijzing vertrouwensfuncties en veiligheidsonderzoeken (AB 2006 no. 14) <i>Ingekomen: 19-11-2020. Kenmerk: RvA 156-20. Advies: 25-11-2020. Dictum: 2*</i>

NOTA VAN WIJZIGING

1	Ontwerp-landsverordening houdende wijziging van de Landsverordening Veiligheidsdienst Aruba (AB 2020 no. 115) en van twee andere landsverordeningen <i>Ingekomen: 30-3-2020. Kenmerk: RvA 49-20. Advies: 28-5-2020. Dictum: 4*</i>
---	---

ONTWERP OP GROND VAN DE COMPTABILITEITSVERORDENING 1989

1	Ontwerp-landsverordening houdende machtiging van de ministers van Algemene Zaken, Integriteit, Overheidszorg, Innovatie en Energie, van Financiën, Economische Zaken en Cultuur en van Ruimtelijke Ontwikkeling, Infrastructuur en Milieu tot het aangaan namens het Land van een vaststellingsovereenkomst met CITGO Aruba Holding LLC, CITGO Aruba Refining N.V., CITGO Aruba Terminal N.V., PDV Holding Inc., CITGO Aruba Supply N.V., CITGO Aruba Marine Operations N.V. en Refineria di Aruba N.V. in verband met de beëindiging van de werkzaamheden van CITGO Aruba Holding LLC, CITGO Aruba Refining N.V. en CITGO Aruba Terminal N.V., CITGO Aruba Supply N.V., CITGO Aruba Marine Operations N.V. in Aruba <i>Ingekomen: 9-3-2020. Kenmerk: RvA 31-20. Advies: 3-6-2020. Dictum: 4*</i>
---	--

ADVIES EX ARTIKEL 17 LANDSVERORDENING RAAD VAN ADVIES

1	Advies ex artikel 17, onderdeel a, van de Landsverordening Raad van Advies (AB 1992 no. GT 3) inzake aanbevelingen ter verbeteringen van het belastingstelsel <i>Kenmerk: RvA 59-20. Advies: 15-5-2020.</i>
2	Advies ex artikel 17, onderdeel a, van de Landsverordening Raad van Advies (AB 1992 no. GT 3) inzake aanbevelingen ter verbetering van de gezondheidszorg <i>Kenmerk: RvA 60-20. Advies: 20-5-2020.</i>
3	Advies ex artikel 17, onderdeel a, van de Landsverordening Raad van Advies (AB 1992 no. GT 3) inzake aanbevelingen ter verbetering van het socialezekerheidsstelsel <i>Kenmerk: RvA 63-20. Advies: 2-6-2020.</i>
4	Advies ex artikel 17, onderdeel a, van de Landsverordening Raad van Advies (AB 1992 no. GT 3) inzake aanbevelingen ter verbetering van de overheidsorganisatie <i>Kenmerk: RvA 71-20. Advies: 10-6-2020.</i>
5	Advies ex artikel 17, onderdeel a, van de Landsverordening Raad van Advies (AB 1992 no. GT 3) inzake aanbevelingen ter verbetering van het ondernemingsklimaat en het creëren van een (duurzame) economische ontwikkeling <i>Kenmerk: RvA 77-20. Advies: 24-6-2020.</i>
6.	Advies ex artikel 17, onderdeel b, van de Landsverordening Raad van Advies (AB 1992 no. GT 3) betreffende de ontwerp-Rijkswet Caribisch orgaan voor hervorming en herstel, ontwerp-Rijkswet Aruba financieel toezicht, en het 'landspakket' (onderlinge regeling) <i>Kenmerk: RvA 97-20. Advies: 24-7-2020.</i>

RIJKSWETGEVING

1	Ontwerp-besluit houdende regels betreffende het verstrekken van reisdocumenten (paspoortbesluit) <i>Ingekomen: 27-8-2020. Kenmerk: RvA 96-20. Advies: 9-9-2020.</i>
2	Ambtelijk concept-Rijkswet, houdende regels omtrent de instelling van het Orgaan voor hervorming en herstel Aruba (Rijkswet Orgaan voor hervorming en herstel) <i>Ingekomen: 27-8-2020. Kenmerk: RvA 108-20. Advies: 14-10-2020.</i>

De met * aangegeven adviezen waren ten tijde van de afronding van dit jaarverslag inmiddels openbaar en zijn derhalve ook gepubliceerd op de website www.rva.aw.

GERETOURNEERDE ONTWERPEN

1	Ontwerp-landsverordening houdende regels inzake de normering van de bezoldigingen van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (Landsverordening normering topinkomens) <i>Ingekomen: 17-9-2020. Kenmerk: RvA 115-20. Retour: 27-10-2020.</i>
2	Initiatief ontwerp-landsverordening houdende regels betreffende de integriteit van kandidaat-ministers, ministers en de Gevolmachtigde Minister voor het Land Aruba (Landsverordening integriteit Ministers en kandidaat-Ministers) <i>Ingekomen: 14-10-2020. Kenmerk: RvA 132-20. Retour: 26-10-2020.</i>
3	Initiatief ontwerp-landsverordening houdende regels betreffende de integriteit van kandidaat-ministers, ministers en de Gevolmachtigde Minister voor het Land Aruba (Landsverordening integriteit Ministers en kandidaat-Ministers) <i>Ingekomen: 27-10-2020. Kenmerk: RvA 138-20. Retour: 4-11-2020.</i>
4	Ontwerp-landsverordening tot wijziging van de Landsverordening toelating en uitzetting (AB 1993 no. GT 33), de Krankzinnigenverordening (AB 1992 no. GT 15), de Landsverordening personenvervoer (AB 1995 no. GT 23), de Landsverordening administratieve rechtspraak (AB 1993 no. 45), het Wetboek van Strafrecht van Aruba (AB 2012 no. 24) en de Landsverordening penitentiaire beginselen (AB 2005 no. 75) <i>Ingekomen: 10-11-2020. Kenmerk: RvA 146-20. Retour: 9-12-2020.</i>

OVERLOOP NAAR 2021

1	Ontwerp-landsverordening houdende regels inzake de normering van bezoldigingen van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector (Landsverordening normering topinkomens) <i>Ingekomen: 25-11-2020. Kenmerk: RvA 161-20.</i>
2	Ontwerp-landsverordening houdende regels inzake de tijdelijke verstrekking van financiële steun in de vorm van een loontoelage aan werknemers en zelfstandigen die door de gevolgen van de COVID-19-pandemie geen of een zeer beperkt loon respectievelijk geen of een zeer beperkt inkomen genieten (Landsverordening tijdelijke FASE) <i>Ingekomen: 9-12-2020. Kenmerk: RvA 165-20.</i>
3	Voorstel van Rijkswet omtrent de instelling van het Caribisch Orgaan voor hervorming en ontwikkeling (Rijkswet Caribisch orgaan voor hervorming en ontwikkeling) <i>Ingekomen: 9-12-2020. Kenmerk: RvA 166-20.</i>
4	Ontwerp-landsbesluit nieuwe concessie N.V. ELMAR <i>Ingekomen: 9-12-2020. Kenmerk: RvA 167-20.</i>
5	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, tot wijziging van het Landsbesluit bijzondere voorschriften vrije zones (AB 2006 no. 12) <i>Ingekomen: 17-12-2020. Kenmerk: RvA 170-20.</i>
6.	Ontwerp-landsbesluit, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikel 6, eerste lid, van de Landsverordening tarief van invoerrechten (AB 2002 no. 120)(aanpassing invoerrechten bouwmaterialen) <i>Ingekomen 18-12-2020. Kenmerk: RvA 171-20.</i>

ENKELE CIJFERS VAN 2020

Vanwege de COVID-19-pandemie is de begroting van de Raad met 315.000 verlaagd. Hieronder zijn enkele kengetallen op een rijtje gezet.

RAAD VAN ADVIES

SAMENSTELLING: VOORZITTER, 4 LEDEN



PERSONEEL: 8 MEDEWERKERS



UITGAVEN:



	2020	2019
Personeelskosten:	1.121.245	1.309.877
Overige kosten:	260.586	386.955
Totale uitgaven:	1.381.831	1.381.831

ADVISING

Ingekomen adviesaanvragen:	48
Afgehandelde adviezen:	43
Geretourneerd adviezen:	4
Overloop naar 2021:	6
Gemiddelde doorlooptijd:	30 dagen
- Ontwerpen categorie A:	12 dagen
- Ontwerpen categorie B:	22 dagen
- Ontwerpen categorie C	56 dagen

SAMENSTELLING RAAD VAN ADVIES 1986 - 2020

VOORZITTERS

F. J. Tromp	1986 - 1994
E. Arends	1988 - 1996
T. Leest	1993 - 1999
A. W. Engelbrecht	2000 - 2001
mr. A. L. Nicolaas	2000 - 2009
mr. A.J. Swaen	2007 - 2014
mr. F.M. de los Santos Goedgedrag	2013 -

SECRETARISSEN

mr. N.E. Henriquez	1986 - 1991
mw. mr. A.J. Marval	1991 - 2003
mw. mr. dr. H.A. van der Wal BA	2004 - 2018
mr. A. Braamskamp	2018 -

OVERIGE LEDEN

F. D. Figarola	1986 - 1993
I. O. Marugg	1986 - 1988
F. J. Eman	1986 - 1988
mr. C. G. Maduro	1986 - 1993
A. Werleman	1989 - 1994
H. F. Henriquez	1993 - 2000
mr. A.J. Muyale	1994 - 2006
ing. A. C. Yarzagaray	1994 - 2008
F. Wernet	1996 - 1997
J. U. Maduro	1997 - 2004
O. B. Arends	2000
mr. E. D. C. Fowler	2002 - 2008
mr. J. R. Tchong	2004 - 2011
mr. J. S. Kuiperdal	2008 - 2012
M. M. Loefstok	2008 - 2013
mr. C. R. Foy	2009 - 2013
drs. C. Timmer	2011 -
mr. D.G. Kock	2012 -
drs. M.M. Agunbero	2013 -
mr. M.G.M. Schwengle	2014 - 2017
mr. E.H.J. Martis	2017 -

Colofon

Samenstelling:

Wetenschappelijk Bureau Raad van Advies

Vormgeving:

Freeway Creative Agency

Contactgegevens



L.G. Smith Boulevard 8, Oranjestad, Aruba

Tel. +297 5833972

Fax +297 5834012

E-mail: info@rva.aw

Website: www.rva.aw

Dit jaarverslag is ook gepubliceerd op

www.rva.aw



RAAD
VAN ADVIES